

РЕШЕНИЕ

№ 1108

гр. София, 22.02.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 18 състав, в публично заседание на 27.01.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Златка Илиева

при участието на секретаря Илияна Янева и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **2636** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.284, ал. 1 от ЗИНЗС.

Делото е образувано по искова молба на К. Д. И., предявена срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГДИН/ за изплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 10 000 лева, претърпени в периода от 27.06.2008 г. до 05.08.2015 г. Същата е неколkokратно уточнявана . В последната /л. 75/ се конкретизира, че причинените вреди произтичат от противоправни действия и бездействия на специалисти от здравните служби на ответника, изразяващи се в поставяне на грешни диагнози и неправилно лечение на психиатрично заболяване, вследствие на което симптомите са се изострили и състоянието на ищеца се е влошило.

В съдебно заседание, ищецът редовно уведомен не се явява. Чрез процесуалния си представител поддържа исковата претенция. Представя писмени бележки.

В законоустановения срок е постъпил отговор от ГДИН при МП, в който се излага становище , че исковата претенция е погасена по давност. При условията на алтернативност се твърди, че същата е неоснователна и недоказана. Заявява се, че не са налице противоправни действия или бездействия от страна на здравни специалисти –служители на ответника, довели до влошаване здравословното състояние на ищеца.

В съдебно заседание, ответникът – ГДИН при МП, чрез процесуалния си представител оспорва предявения иск, по изложените в отговора съображения. В писмени бележки поддържа същото становище. Допълва, че в хода на съдебното дирене не са ангажирани доказателства на ищеца да е отказвана медицинска помощ, вследствие на което неговото заболяване да се усложнило. Отрича да е налице причинна връзка между вредата и твърдяното бездействие .

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена се представлява от прокурор Д.. Същият изразява становище за неоснователност на предявения иск.

Административен съд София – град (АССГ), след преценка на събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Ищецът И. пребивава понастоящем в Затвора [населено място] , в изпълнение на наказание „лишаване от свобода“. Преди това е бил настаняван в затворите в [населено място] и Б. дол.

За първи път е диагностициран с психиатрично заболяване – „Наркомания. Кокаинов тип. Промяна на личността“ през 2005г. във връзка с провеждане на хирургично лечение, поради поглъщане на чуждо тяло / вж Епикриза л. 9/.

По време на престоя си в местата за лишаване от свобода, И. е лекуван многократно, като са му поставяни последователно диагнози „Психопатия. Невротична декомпенсация“, „Смесено тревожно – депресивно разстройство“. „Зависимост към алкохол, кокаин и амфетамин“. „Асоциално поведение“. „Параноидна шизофрения“ / вж . Епикризи от 2008г., 2009г., 2012г. , 2014г. 2015г. на л.10-л.16/. Тези диагнози са потвърдени и при последващи прегледи и хоспитализации през 2017г , 2018 и 2019г. / л.17-л.20/, както и в Експертно решение №0545 от 18.02.2020г. / л.69/. В последното е поставена обобщена диагноза „Специфични разстройства на личността“, като е констатирано, че освидетелстваният страда от „личностово разстройство от емоционално-неустойчивия кръг, с персистиращи невротични и тревожно-хиподепресивни оплаквания“. В същото е посочено още, че липсват убедителни данни за психопатологична продукция.

Цитираните писмени доказателства не са оспорени по делото. Ето защо, съдът ги кредитира с доверие.

При така установената фактическа обстановка, съдът прие следните правни изводи:

Съдът намира, че исковата претенция е процесуално допустима, като предявена от активно легитимирано лице, притежаващо правен интерес, с оглед фактическите твърдения на ищеца, че е претърпял неимуществени вреди, вследствие на нечовешко и унижително отношение и незаконосъобразни действия и бездействия на административен орган по изпълнение на наказанието.

Съгласно разпоредбата на чл. 129, ал. 1 от ЗИНЗС, медицинското обслужване на

лишените от свобода се осъществява в медицински центрове и специализирани болници за активно лечение, разкрити към местата за лишаване от свобода по реда на чл. 5, ал. 1 от Закона за лечебните заведения чл. 3 от Наредба № 2 от 22.03.2010 г., определяща условията и реда за медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода. В същата се посочва, че лечебните заведения в местата за лишаване от свобода са част от националната система за здравеопазване, които извършват дейността си в съответствие с правилника за устройството и дейността на лечебните заведения към Министерството на правосъдието. Тяхната дейност, според Постановление № 159 на МС от 17.07.2003 г., се координира и контролира от Министъра на правосъдието, чрез Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" (ГДИН). Министърът на здравеопазването в случая осъществява само методическото ръководство и контрол на медицинската дейност на лечебните заведения към местата за лишаване от свобода и съдейства за осигуряването на медицинска помощ на лишените от свобода. Ето защо, надлежен ответник по иска е ГДИН.

Съгласно чл.845, ал.1 от ЗИНЗС, държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. Цитираната разпоредба предвижда, че осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение, като за нарушение се смятат и действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

Материалноправните предпоставки, необходими за ангажиране отговорността на държавата за вреди по реда на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС се обуславят от кумулативното наличие на следния фактически състав:

- 1)незаконни действия, между изброените в чл.3 от ЗИНЗС, извършени от длъжностни лица на ответника, които представляват административна дейност по смисъла на специалните ЗИНЗС и ППЗИН;
- 2) реално претърпяна от ищеца вреда; и
- 3)пряка причинно - следствена връзка между незаконните действия/ бездействия/ и вредата.

По делото не се спори, а и това се установява от представените по делото епикризи и решения на ТЕЛК, че ищецът страда от психиатрично заболяване. От приложената Епикриза от 15.11.2005г. на СБАЛЛС С.- хирургично отделение, е видно, че за първи път същият е диагностициран с подобни оплаквания преди петнадесет години. Оттогава и досега, същият е лекуван многократно. В хода на съдебното дирене не са ангажирани доказателства на ищеца да е отказвана специализирана медицинска помощ. Напротив, от приложените писмени доказателства се установява, че на същия е оказвана такава в съответните отделения на СБАЛЛС в [населено място], [населено място], в МВР –болница [населено място], провеждани са консултации с психолог, психиатър, невролог, осигурено му е съдействие за явяване пред ТЕЛК.

Въз основа на събраните по делото доказателства, съдът приема за безспорно установено, че ищецът страда от психиатрично заболяване. Счита обаче, твърденията за поставяне на неправилна диагноза и за провеждане на неадекватно лечение за неподкрепени с доказателства. Напротив, видно от приложените по

делото епикризи, всеки път лишеният от свобода е изписван с подобрене. Не са налице данни за съществено персистиране на симптоматиката. Последното съдът приема за особено съществено, предвид ноторно известния факт, че психиатричните заболявания, особено при мъжете, и отключени в млада възраст, се развиват прогресивно, като оплакванията се задълбочават, въпреки провеждане на лечение.

Съдът намира за недоказани оплакванията за неоказване адекватно медицинско обслужване. Изискванията за такова на лишените от свобода лица се съдържат в чл. 128-151 от ЗИНЗС и Наредба № 2/22.03.2010 г. за условията и реда за медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода /ДВ, бр.31/23.04.2010 г./. Съгласно чл. 128, ал.1 от ЗИНЗС, при изпълнение на наказанието лишаване от свобода се създават условия за опазване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода. Съдът констатира, че в съответствие с установените в цитираните норми правила на ищеца е осигурявана редовно и методично специализирана спешна, профилактична, доболнична и болнична медицинска помощ в медицински центрове и специализирани болници за активно лечение към местата за лишаване от свобода, в това число и медицинско освидетелстване на здравното. При тези обстоятелства, съдът приема, че здравословното му състояние е следено и лекувано, като са полагани грижи от МЦ към затвора, а при необходимост и от други специалисти и в условията на СБАЛЛС. Не се установи твърдяното от ищеца влошаване на психиатричния статус поради грешно диагностициране и неправилно лечение.

В хода на съдебното дирене не се установи, а и подобни твърдения не са наведени, И. да е бил поставен в неблагоприятни условия, които могат да причинят увреждането на здравето му или пък по отношение на него да е създадена враждебна среда или да са налице прояви на дискриминация.

Отговорността на държавата по чл.284 от ЗИНЗС за причинени вреди е обективна. Този характер на отговорността означава, че държавата отговаря за вредите, причинени от нейните органи или длъжностни лица при изпълнение на административната дейност, които вреди са последица от незаконосъобразните им актове, действия или бездействия, без значение дали са причинени виновно от тях. Следователно при всички положения за да бъде ангажирана отговорността на държавата, е необходимо да бъде установена и доказана не само незаконосъобразна административна дейност, но и настъпили вреди, като пряк и непосредствен резултат от тази дейност. Вредата е отрицателната последица, с която се засягат неблагоприятно имуществени права и/или защитени от правото нематериални блага и неимуществени интереси на увреденото лице, като "пряка и непосредствена" е тази вреда, която следва закономерно от твърдяната незаконосъобразна административна дейност, по силата на безусловно необходимата причинно - следствена връзка, която съществува между тях. На обезщетяване подлежат единствено преките вреди - тези, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат и които са адекватно следствие от увреждането. Освен преки, вредите следва да бъдат и непосредствени, т. е. да са настъпили по време и място, следващо противоположния резултат.

Предвид изложеното, съдът намира, че в хода на съдебното дирене не се установи, че

с действията си по диагностициране и провеждане на лечение, служители на ответника са причинили на ищеца И. морални страдания. Безспорно, наличието на заболяване, от типа на процесното, предизвиква негативни емоции у пациента, проблеми с адаптацията, създава усещане за дискомфорт, тревожност, раздразнителност, безсъние и се характеризира с конфликтни прояви и автоагресия. Това състояние обаче, в конкретния случай не се установи да е резултат от твърдяното незаконосъобразно поведение на ответника, още по-малко да се намира в пряка причинна връзка със същото.

При така установените факти, съдът намира, че съставът на отговорността по чл. 285, ал. 1, второ изречение от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/ не е изпълнен, поради което предявеният иск за заплащане на обезщетение е изцяло неоснователен и недоказан и като такъв следва да бъде отхвърлен.

По отношение възражението за изтекла погасителна давност:

Искът за обезщетение за вреди, вкл. от непозволено увреждане се погасява в петгодишен срок съгласно чл.110 от ЗЗД. С исковата молба се претендират вреди, настъпили в периода от 27.06.2008 г. до 05.08.2015 г. Същата е предявена на 04.03.2020г./чрез ползване на пощенски услуги/.

При тези обстоятелства, съдът намира възражението за погасяване по давност на иска за обезщетение за вреди, настъпили поради незаконосъобразна дейност на служители на ответника за периода: 27.06.2008 г. до 03.03.2015 г., за основателно.

Ето защо, исковата претенция за този период следва да бъде отхвърлена като погасена по давност, а в останалата част – за времето от 04.03.2015 г до 05.08.2015 г. – като неоснователна и недоказана.

Искането на ответника за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение е неоснователно.

Производството по делото е водено по специалния по чл. 284 от ЗИНЗС ред. В разпоредбата на чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС не е предвидено заплащане на юрисконсултско възнаграждение. Разпоредбите на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 от ЗИНЗС, тълкувани в тяхната взаимовръзка, се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 ГПК, във връзка с чл. 144 АПК и чл. 143 АПК. Липсата на изрична уредба в ЗИНЗС, която да предвижда отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска/исковете му, означава, че такова не се дължи. В този смисъл е напр. Решение № 475 от 13.01.2020 г. на ВАС по адм. д. № 3502/2019 г.

Така мотивиран от изложеното и на основание чл. 203 и сл. от АПК, Административен съд София – град,

Р Е Ш Е Н И Е:

ОТХВЪРЛЯ предявения от К. Д. И., ЕГН: [ЕГН], понастоящем в Затвора [населено място], второ отделение, трета група, иск срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за изплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 10 000 лева за периода от 27.06.2008 г. до 03.03.2015 г. като погасен по давност , а и за периода от 04.03.2015 г до 05.08.2015 г. –като неоснователен и недоказан.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред тричленен състав на Административен съд София- град с касационна жалба в 14 - дневен срок от получаване на съобщенията до страните, че е постановено.

СЪДИЯ: